

आधिकारिक पाठ्यक्रम 2025-26

OFFICIAL SYLLABUS 2025-26

मणिपुरी / Manipuri (मैत्रेयलोन)

कोड: 449

कक्षा— दशम/ Class-10th

विषय का नाम Subject Name	कोड Code	अवधि अंक Duration/Marks	परीक्षा चक्र Exam Cycle
मणिपुरी / Manipuri (मैत्रेयलोन)	H-449	3 घंटे / 100 अंक 3 Hrs / 100 Marks	(ऑन-डिमांड) (On-Demand) अप्रैल और अक्टूबर April And October

विषय सूची / Table of Contents

सं.सं. Sr.No.	विषय / Topic	विवरण / Details
मौलिक तथ्य Part-1 Basic Information		
1.1	सामान्य जानकारी General Information	विषय का नाम, कोड Subject Name, Code
1.2	सीखने के उद्देश्य Learning Objectives	NEP 2020 Aligned
1.3	खुला स्कूलिंग की विशेषताएँ Open Schooling Features	12 की विशेषताएँ 12 Key Features
1.4	अंकों का वितरण Marks Distribution	100 अंकों का विभाजन Division of 100 Marks
पाठ्यक्रम विवरण Part-2: Syllabus Details		
		80 अंकों में
2.1	अज्ञात समझ Unseen Comprehension	15 अंकों में
2.1.1	अज्ञात प्रोस Unseen Prose	08 अंकों में
2.1.2	अज्ञात कविता Unseen Poetry	07 अंकों में

1
परीक्षा समिति / Examination Committee
केन्द्रीय मुक्त विद्यालयी शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
Central Board of Open Schooling & Examination
नई दिल्ली / New Delhi

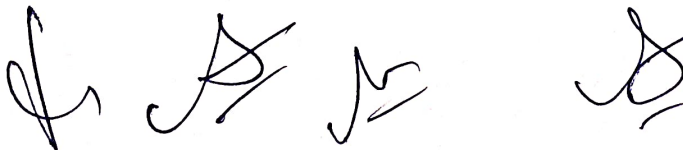
2.2	ભાષાભાષા 'ક' - ગ્રામર Grammar	20 માર્ક્સ
2.2.1	શબ્દોના સ્વરૂપ Word Formation	03 માર્ક્સ
2.2.2	શબ્દોના સ્વરૂપમાં ફેરફાર Voice Change	03 માર્ક્સ
2.2.3	સંયોજનો Compounds	03 માર્ક્સ
2.2.4	સંયોજનોના સંયોજનના સંયોજનો Sandhi	03 માર્ક્સ
2.2.	સંયોજનોના સંયોજનોના સંયોજનો Suffixes & Prefixes	04 માર્ક્સ
2.2.6	સંયોજનોના સંયોજનોના સંયોજનો Idioms & Proverbs	04 માર્ક્સ
2.3	ભાષાભાષા 'ભ' - પાઠ્યપુસ્તક Textbook	30 માર્ક્સ
2.3.1	સંયોજનોના સંયોજનોના સંયોજનો Prose Section	12 માર્ક્સ
2.3.2	શબ્દોના સંયોજનોના સંયોજનો Poetry Section	12 માર્ક્સ
2.3.3	લંબાના સંયોજનોના સંયોજનો Long Answer Questions	06 માર્ક્સ
2.4	ભાષાભાષા 'લ' - લેખન કૌશલ્ય Writing Skills	15 માર્ક્સ
2.4.1	લેખન કૌશલ્ય Essay Writing	06 માર્ક્સ
2.4.2	પત્ર લેખન Letter Writing	05 માર્ક્સ
2.4.3	સંવાદ લેખન Dialogue Writing	04 માર્ક્સ
અભ્યાસક્રમના સંયોજનોના સંયોજનોના સંયોજનો Part-3: Tutor Marked Assignment		20 માર્ક્સ
3.1	અભ્યાસક્રમના સંયોજનોના સંયોજનોના સંયોજનો Periodic Assessment	05 માર્ક્સ
3.2	અભ્યાસક્રમના સંયોજનોના સંયોજનોના સંયોજનો Multiple Assessment	05 માર્ક્સ
3.3	અભ્યાસક્રમના સંયોજનોના સંયોજનોના સંયોજનો Portfolio	05 માર્ક્સ
3.4	શ્રવણ અને વાણી Listening & Speaking	05 માર્ક્સ

પરીક્ષા સમિતિ / Examination Committee
કેન્દ્રીય મુક્ત વિદ્યાલયી શિક્ષા અને પરીક્ષા બોર્ડ
Central Board of Open Schooling & Examination
નવું દિલ્લી / New Delhi

प्रश्नपत्र डिजाइन Part -6: Question Paper Design		
4.1	प्रश्नपत्र के आकार और संरचना ॥ QP Format	बहुविकल्पीय, गति-बहुविकल्पीय, MCQ, VSA, SA, LA
अध्याय अनुसूची विवरण Part -5: Chapter-wise Breakdown		
5.1	ग्रन्थ लेखन अनुभाग ॥ Prose Section	अध्याय सूची Chapters List
5.2	कविता अनुभाग Poetry Section	कविता सूची Poems List
व्याकरण विषय विवरण Part -6: Grammar Topics Detailed		
6.1	व्याकरण विषय सूची ॥ Detailed Grammar List	नियम और उदाहरण ॥ Rules & Examples
लिखन दक्षता निर्देशना Part -7: Writing Skills Guide		
7.1	लेखन संरचना ॥ Writing Formats	एसाय, पत्र, संवाद ॥ Essay, Letter, Dialogue
परीक्षा प्रसूति कौशल Exam Preparation Strategy		
8.1	तैयारी योजना ॥ Preparation Plan	टिप्स और रणनीति ॥ Tips & Strategy
नंबर विश्लेषण Part-9: Marks Analysis		
9.1	व्याकरण विषय सूची ॥ Detailed Marks Breakup	कुल 100 अंक ॥ Total 100 Marks

1. LEARNING OBJECTIVES (NEP 2020)

1. भाषा दक्षता : मरि दक्षताब विकास (पावा, इवा, तावा, ङांवा)।
2. साहित्यिक बुजार्बुजि : मणिपुरी साहित्य अमसुं संस्कृतिगी ज्ञान।
3. व्याकरण ज्ञान : मैतैलैन् व्याकरणगी ब्यरहारिक प्रयोग।

परीक्षा समिति / Examination Committee
 केन्द्रीय मुक्त विद्यालयी शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
 Central Board of Open Schooling & Examination
 नई दिल्ली / New Delhi

ଗ୍ରାଣ୍ଟ ଲଂଘାଳୟ ଯଂଷ୍ଠ

ପଂକ୍ତଂ.	ଦେଶୀୟା ସଂକ୍ଷାପୀ	ସଂସଠ	କ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
୧	କାଳିଂ ସଂକ୍ଷର / କ୍ଷେତ୍ରେ କାଳିଂ	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂ କାଳିଂ
୫	କ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି କାଳିଂ	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
୫	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
୧	କାଳିଂ କାଳିଂ କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
୧	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି

ପଞ୍ଚ ଗ୍ରନ୍ଥ / Poetry Section

ପଂକ୍ତଂ.	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂ	କାଳିଂ / Theme
୧	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	Gomantak Song
୫	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	Song of the Sea
୫	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	Flowering Goa
୧	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	Our Village
୧	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	Song of Peace

କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି

୧. କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି

1. Words Sandhi & Compounds

କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି

2. କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି

2. Affixes & Voice

କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି
କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି	କାଳିଂକ୍ଷୁଦ୍ଧାକ୍ଷର ଘାମି

ପରୀକ୍ଷା ସମିତି / Examination Committee
 କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମୁକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟୀ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ
 Central Board of Open Schooling & Examination
 ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ / New Delhi

ଅନୁସାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିବରଣୀ ସହିତ / Detailed Marks Analysis

କ୍ର.ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ପରୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି	ନିମ୍ନଲିଖିତ	ମାର୍କସ
1	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	MCQ + VSA	08
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	MCQ + VSA	07
		<i>Total:</i>		
2	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1-3 Questions	03
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1-3 Questions	03
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1-3 Questions	03
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1-3 Questions	03
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1-4 Questions	04
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1-4 Questions	04
<i>Total:</i>				
3	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	MCQ+SA+LA	12
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	MCQ+SA+LA	12
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1 out of 2	06
		<i>Total:</i>		
4	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1 ପ୍ରଶ୍ନ	06
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1 ପ୍ରଶ୍ନ	05
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	1 ପ୍ରଶ୍ନ	04
		<i>Total:</i>		
5	TMA ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	Best of 2	05
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	School Level	05
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	Classwork	05
		ଅନୁସାରେ ବିଷୟ	ASL	05
		<i>Total:</i>		
ମୋଟ ମାର୍କସ:			ମୋଟ 100	

परीक्षा समिति / Examination Committee
 केन्द्रीय मुक्त विद्यालयी शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
 Central Board of Open Schooling & Examinations
 नई दिल्ली / New Delhi